

A Pécsi Ítéltábla a dr. Bodor István ügyvéd (ügyvéd címe) által képviselt **I.rendű felperes neve** (I.rendű felperes címe) I. rendű és **II.rendű felperes neve** (II. rendű felperes címe) II. rendű felpereseknek - a dr. Antóny Zsolt jogtanácsos és dr. Joó Éva ügyvéd (ügyvéd címe) által képviselt **alperes neve** (alperes címe) alperes ellen kártérítés megfizetése iránt a Pécsi Törvényszéken indított perében - amely perbe az alperes pernyertességének előmozdítása végett a dr. Hadházi Éva ügyvéd (ügyvéd címe) által képviselt alperesi beavatkozó (alperesi beavatkozó címe) beavatkozott - a 2013. június 20. napján kelt 11.P.20.833/2012/20. számú ítélet ellen az alperes részéről 21. sorszám alatt benyújtott és Pf.III.20.446/2013/3. sorszám alatt kiegészített fellebbezés folytán meghozta a következő

Ítéletet:

A másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletét - fellebbezett részében - helybenhagyja.

Kötelezi az alperest, hogy 15 napon belül fizessen meg a felpereseknek személyenként 105.000 (százötezer) forint másodfokú eljárásban felmerült költséget.

Az ítélet ellen fellebbezésnek helye nincs.

Indokolás

Az elsőfokú bíróság által megállapított tényállás szerint a felperesek gyermeke, Gy. Zs. 2007. augusztus 9. napján végtagfejlődési rendellenességgel született a B. Megyei Kórházban. A gyermek bal felső végtagja könyökből hiányzik, a jobb felső végtagon a középső ujj nincs meg, megszületésekor a negyedik és ötödik ujj a normális méretektől elmaradt és összenőtt állapotban volt, az alsó végtagokon sípcsont deformitás állt fenn. 2008-ban, majd 2009-ben a B.-i H. P. Kórház Ortopédiai Osztályán több műtétet végeztek, amellyel a lábszárcsont görbületét korrigálták. Kétéves korára alakult ki sajátos járása, jelenleg futni is tud, de egyenes vonalú helyváltoztatási képessége kortársaihoz képest mindig elmaradt lesz. Az alsó végtagok rövidsége miatt korához képest feltűnően alacsony, és az alsó testfél

kisebb fokú növekedése miatt az általánosan elfogadott magasságban lévő eszközök, szerkezetek önálló használatára a későbbiekben sem lesz képes. Csökevényesen kifejlődött felső végtagjaival ügyesen fog, a két kézzel végezhető feladatok azonban csak hosszabb idő után, nem nagy pontossággal lesznek kivitelezhetők, a finomabb kétkezi feladatokat pedig a későbbiekben sem tudja ellátni. Fizikai állapotában lényeges javulás nem várható, rosszabbodás a gerincoszlop alátámasztottságának kóros volta miatt, a csípőízület aránytalan terhelése miatt kialakulhat. A későbbi csontizületi szövődmények megelőzésére, illetőleg csökkentésére gyógycipőt kell viselnie.

A felperesek életlehetőségei a gyermek születését követően beszűkültek, az I. rendű felperes a gyermek állapota, jövője miatt szorong.

A Városi Bíróság 5. sorszámú közbenső ítéletével megállapította a B. Megyei Önkormányzat kártérítési felelősségét I. rendű felperessel szemben. A Megyei Bíróság, mint másodfokú bíróság keresetet elutasító 4. sorszámú ítéletét a Kúria a 2012. március 7. napján kelt 4. sorzámú közbenső ítéletével hatályon kívül helyezte, és a Városi Bíróság közbenső ítéletét azzal a pontosítással hagyta helyben, hogy az alperes kártérítési felelősségét a 2007. augusztus 9-én született kiskorú Gy. Zs. fejlődési rendellenességének fel nem ismerésével a felpereseknek okozott károkért állapította meg.

Az elsőfokú bíróság ítéletével - egyéb, a fellebbezéssel nem érintett kártételek mellett - kötelezte az alperest, hogy fizessen meg a felpereseknek személyenként 4.000.000 forint nem vagyoni kártérítést, valamint a felpereseknek, mint egyetemlegesen jogosultaknak 2014. január 1. napjától kezdődően minden év első napján esedékesen, évente 35.000 forint kártérítési járadékot azzal, hogy a járadék hátralékos összege 2009. szeptember 1. napjától 2013. december 31. napjáig 153.000 forint. Határozatának indokolása szerint az alperesi jogelőd jogellenes magatartásával áll okozati összefüggésben, hogy a felperesek gyermeke sérülten jött a világra. A szülők naponta kényszerülnek szembenézni azzal, hogy bár egészséges gyermeket vártak, sérült gyermekük született, az I. rendű felperes nem élhetett a terhesség megszakítás jogával, így sérült az önrendelkezéshez és a családtervezéshez fűződő joguk. Szülőként át kellett élniük, hogy a gyermekükön számos fájdalmas műtéti beavatkozást hajtottak végre, életük végéig szembesülniük kell azzal, hogy gyermekük kortársaitól termetre, mozgásra is elmaradottabb, továbbá bizonytalan a gyermek sorsa, ha szülei már nem élnek. Mindezek alapján az elsőfokú bíróság úgy foglalt állást, hogy a határozat meghozatalának időpontjában fennálló ár- és értékviszonyok alapján felperesenként 4.000.000 forint az az összeg, amely az elszenvedett sérelmek hozzávetőleges kiegyensúlyozásához szükséges. Az igazságügyi orvosszakértő szakvéleménye alapján indokoltnak találta a gyermek részére 2009. szeptemberétől, vagyis kétéves korától kezdődően évente két pár gyógycipő költségének megtérítését is. Ennek összegét az O.-A Cipőipari Kft. által mellékelt igazolás alapján évi 35.000 forintban állapította meg, és az alperest kötelezte a járadék hátralékos összegének megfizetésére is.

Az elsőfokú ítélet részbeni megváltoztatása, és elsődlegesen a kereset teljes elutasítása, másodlagosan a nem vagyoni kártérítés összegének felperesenként 2.000.000 forintra történő leszállítása, a felperesek javára 2014. január 1. napjától kezdődően egyetemlegesen megítélt évi 35.000 forint összegű kártérítési járadék évi 14.000 forint összegre történő leszállítása, illetve a 153.000 forint összegű hátralékos költségpótló járadék megfizetésére való kötelezés mellőzése érdekében az alperes fellebbezett. Álláspontja szerint jogutódi minőségének megállapítására a megyei önkormányzatok konszolidációjáról, a megyei önkormányzati intézmények és a Fővárosi Önkormányzat egyes egészségügyi intézményeinek átvételéről szóló 2011. évi CLIV. törvény alapján nem lett volna lehetőség, önkéntes perbelépése pedig a meghatalmazott jogi képviselő téves jogértelmezésén alapult. A jogutódlás feltétele ugyanis a B. Megyei Önkormányzat, valamint az átadásra kerülő intézmény, tehát a B. Megyei Kórház közötti jogviszony megléte, azonban a B. Megyei Önkormányzat a perbeli egészségügyi intézménnyel sem a törvény által megjelölt időpontban, sem a hatályba lépés időpontjában jogviszonyban nem állt, tekintettel arra, hogy a B. Megyei Kórház 2009. december 31. napjával jogutód nélkül megszüntették, egészségügyi feladatának ellátását pedig erre vonatkozó szerződés alapján funkcionális jogutódként a P. Tudományegyetem vállalta. A jogutódlás a törvény 2.§-ának (1) bekezdése szerint sem áll fenn, mivel egy, a törvény hatályba lépésekor már nem létező intézmény tekintetében alapítói és fenntartói jogok, szállítói tartozással kapcsolatos kötelezettségek nem léteznek, a kártérítési felelősség pedig a meg nem szűnt intézmények tekintetében sem tartozik a törvény hatálya alá. A törvény 5.§-a a 2011. december 30. napján fennálló önkormányzati adósságok átvételéről rendelkezik, azonban a perbeli esetre vonatkozó adósság a fenti időpontban nem állt fenn. A nem vagyoni kártérítés elsőfokú bíróság által megállapított mértékét eltúlzottnak találta, az megítélése szerint az e körben kialakult ítélkezési gyakorlatnak nem felel meg. Az elsőfokú bíróság nem értékelte, hogy a felperesek gyermekénél kialakult fejlődési rendellenesség nem az alperesi jogelőd kórház magatartásával áll okozati összefüggésben. A felperesek kára nem abban jelentkezik, hogy gyermekük sérülten jött a világra, hanem abban, hogy a családtervezéshez fűződő joguk sérülése következtében született meg. Az önrendelkezéshez és a családtervezéshez fűződő jog sérelme pedig a kártérítési felelősség megállapításra csak abban az esetben ad alapot, ha a felperesek a fent említett jogukkal élni kívántak volna, és a fejlődési rendellenesség ismeretében a terhesség megszakítása mellett döntöttek volna. A felperesek azonban ilyen egyértelmű nyilatkozatot a peres eljárásban nem tettek. A 2009-2013. évekre a felperesek a gyógycipő vásárlását nem igazolták, ezért az ítélelhozatalig terjedő időre ennek költségében az alperes nem marasztható. Egyébként is csak a gyógycipő és normál cipő közötti különbséget vehető figyelembe, mert évi két pár cipőt egészséges gyermeknek is kell vásárolni, amelynek éves költsége legalább 20.000 forint. Ennek figyelembevételével a 2009-2013. évekre legfeljebb 63.000 forint hátralékos költségpótló járadék állapítható meg, a járadék összege pedig 2104. január 1. napjától legfeljebb évi 14.000 forintban határozható meg.

A felperesek fellebbezési ellenkérelmükben az elsőfokú ítélet helybenhagyását kérték.

A fellebbezés nem alapos.

Az elsőfokú bíróság - a fellebbezéssel érintett körben - az ítéleti tényállást helyesen állapította meg, az abból levont jogi következtetésekkel és érdemi döntésével is egyetértett a másodfokú bíróság.

A B. Megyei Kórház a B. Megyei Önkormányzat 114/2009.(XI.6.) Kgy számú határozata értelmében 2009. december 31. napjával megszűnt. A határozat 3/d. pontja szerint a B. Megyei Kórház által 2009. december 31. napjáig ellátott egészségügyi közszolgáltatási feladatok tekintetében funkcionális jogutód a P. Tudományegyetem, míg a vagyoni jogok és kötelezettségek tekintetében jogutód a B. Megyei Önkormányzat. Ennek megfelelően rögzíti a B. Megyei Kórház megszüntető okirata, hogy a vagyoni jogok és kötelezettségek tekintetében - az alapító - a B. Megyei Önkormányzat köteles helytállni.

A megyei önkormányzatok konszolidációjáról, a megyei önkormányzati intézmények és a Fővárosi Önkormányzat egyes egészségügyi intézményeinek átvételéről szóló 2011. évi CLIV. törvény 2.§-ának (1) bekezdése értelmében a megyei önkormányzatok vagyona és vagyoni értékű joga, a megyei önkormányzatok fenntartásában lévő intézmények, azok vagyona és vagyoni értékű joga 2012. január 1-jén állami tulajdonba került, továbbá a vagyonnal és intézményekkel kapcsolatos alapítói, fenntartói joguk és kötelezettségeik az e törvényben meghatározott szervekre jelen törvény erejénél fogva átszállt. A 2.§ (4) bekezdése értelmében a megyei önkormányzatok, valamint a F. Önkormányzat helyébe az általuk e törvény szerinti vagyonátadást megelőzően létesített, az átvett vagyonnal, illetőleg intézményekkel kapcsolatos jogviszonyok tekintetében 2012. január 1-jét követően általános és egyetemleges jogutódként az állam, illetőleg e törvényben meghatározott szervek lépnek.

A törvény értelmező rendelkezése (1.§ 3. pontja) szerint az átvett vagyon a megyei önkormányzat vagyona, amely alatt a teljes vagyont, tehát az aktív és passzív vagyonelemeket is érteni kell. Az átvett vagyonhoz így a B. Megyei Kórház által okozott kár megtérítése iránti kötelezettség, mint a vagyonátadás időpontjában már a B. Megyei Önkormányzatot terhelő kötelezettség is hozzátartozott, ezért az alperes - saját kérelmére jogerős végzéssel megállapított - jogutódi minőségét, mint a vagyonátadást megelőzően létesített, az átvett vagyonnal kapcsolatos jogviszonyok tekintetében általános jogutód alappal nem vitathatja.

Alaptalanul támadta fellebbezésében az alperes a felperesek javára megítélt nem vagyoni kártérítés összegét is. Az alperesi fellebbezés helyesen utalt arra, hogy nem maga a fogyatékoság ténye, hanem a terhesség megszakítás esélyének elvesztése vezethető vissza az orvosi mulasztásra. A genetikai- teratológiai ártalom keletkezésének oka ugyanis - az orvostudomány mai állása szerint - ismeretlen, és

annak kialakulása orvosi eszközökkel nem akadályozható meg. A magzati élet védelméről szóló 1992. évi LXXIX. törvény a szülőknek lehetőséget biztosít a családtervezésre, és az anya önrendelkezési joga fejeződik ki abban, hogy - a törvényi feltételek fennállása esetén - kérheti a terhesség megszakítását. A személyiségi jogot sértő orvosi magatartás a magzati károsodás felismerését megghiúsító felróható orvosi mulasztás és a terhesség megszakítás lehetőségére vonatkozó tájékoztatás elmaradása. A genetikai-teratológiai ártalom következtében fogyatékossgal született gyermek egészségügyi szolgáltatóval szembeni saját jogú kártérítési igénye tárgyában született 1/2008. számú Polgári Jogegységi Határozat nyomán kialakult egységes bírói gyakorlat szerint a szülőknek a fogyatékosan megszületett gyermek léte miatt megnehezült élete jelenti polgári jogi értelemben azt a - vagyoni és nem vagyoni - kárt, amely - pénzben kifejezve - az orvosi mulasztás folytán az egészségügyi intézményre áthárítható.

Az elsőfokú ítélet a Ptk. 355.§-ának (4) bekezdése alapján helyes mérlegelés eredményeképpen állapította meg a felpereseket ért nem vagyoni hátrány bekövetkezését, fogyatékos gyermekük miatt elnehezült életüket, fizikai és pszichés terheiket. Köztudomású tényként rögzíthető, hogy a fogyatékos gyermek születése mind pszichésen, mind pedig egzisztenciálisan rendkívüli terhet ró a családra. A családtagok életvitele átalakul, korábbi szabadidős programjaik beszűkülnek, a család idejének, energiájának jelentős részét a beteg ellátása, a különböző kezeléseken való részvétel biztosítása emésztí fel. A gyermek egészségkárosodása tényének elfogadása, az azzal való szembenézés, az életlehetőségek perbeli esetben tanúvallomásokkal is igazolt beszűkülése súlyos hátrányt és nehézséget jelent a családtagok számára. A felperesek az eljárás során azt is egyértelműen kifejezésre juttatták, hogy - különös tekintettel első gyermekük méhen belüli elhalására - mindenképpen egészséges gyermeket szerettek volna, és olyan nyilatkozatot nem tettek, hogy a fogyatékossg ismeretében is a terhesség kihordása mellett döntöttek volna. Valamennyi körülményt mérlegelve az elsőfokú bíróság a jelenlegi ár- és értékviszonyok alapján helyesen állapította meg a nem vagyoni kártérítés összegét, amelynek leszállítására a másodfokú bíróság lehetőséget nem látott.

Az igazságügyi orvosszakértői vélemény alapján helyesen rögzítette az elsőfokú bíróság azt is, hogy a gyermeknek a későbbi csontizületi szövődmények megelőzése, illetve csökkentése érdekében gyógycipőt kell viselnie, és a csatolt igazolás alapján annak éves költségét is helytállóan határozta meg. Az évi két pár cipő az ilyen korú gyermek teljes évi cipőszükségletét nyilvánvalóan nem fedezi, ezért a járadék összegének leszállítására irányuló fellebbezést sem teljesítette a másodfokú bíróság.

Mindezekre figyelemmel a másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletét - fellebbezett részében - a Pp. 253.§-ának (2) bekezdése alapján helybenhagyta.

Az alperes fellebbezése sikertelen volt, ezért a Pp. 78.§-ának (1) bekezdése alapján köteles a felpereseknek ügyvédi munkadíjból álló másodfokú perköltséget fizetni.

Ennek összegét a másodfokú bíróság a bírósági eljárásban megállapítható ügyvédi költségekről szóló 32/2003.(VIII.22.) IM rendelet 3.§-a (2) bekezdésének a) pontja és (5) bekezdése alapján állapította meg. Az alperes személyes illetékmentes, ezért a fellebbezési eljárási illetéket az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény 4.§-ának (1) bekezdése, valamint a költségmentesség alkalmazásáról szóló 6/1986.(VI.26.) IM rendelet 14.§-a alapján az állam viseli.

Pécs, 2013. december 12.

Dr. Szentpéteriné dr. Bán Erzsébet s.k. a tanács elnöke, Dr. Kutasi Tünde s.k. előadó bíró, Dr. Hrubai Adrienn s.k. bíró

A kiadmány hitelélül: